

3. Абз. 2, 3 ст. 2 Закону України СРСР «Про пресу та інші засоби масової інформації», документ v1552400 – 90, введений в дію від 01.08.1990 року

4. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / уклад. і гол. ред. В.Т. Бусел.– 5-те вид.–К.; Ірпінь : Перун, 2005. – ISBN 966-569-013-2.

5. Кочура А.В. Винятки у реалізації принципів кримінального процесу, що передбачені кримінально – процесуальним законом // Європейські перспективи. – 2010. – № 4. – С. 111, 112.

6. Тіндалл, Джордж Бравн. Історія Америки [Текст] / Д. Б. Тіндалл, Д.Е. Шай. – 6-вид. – Львів : Літопис, 2010. – С. 855.– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://web.archive.org/web/20111106024013/http://www.litopys.lviv.ua/katalog/pdf/US_Constitution.pdf

7. Конституція Польської Республіки (з передмовою Володимира Шаповала) / В.М.Шаповал – К.: Москаленко О.М., 2018 – С. 24.

8. Rozdział 42 Art. 355; Kodeks postępowania karnego – Dz.U.2018.1987 t.j.– wersja od: 8 lipca 2019 r URL:<https://sip.lex.pl/akty-prawne/dzuziennik-ustaw/kodeks-postepowania-karnego-16798685>

7. LoweRosenberg. Die Strafprozessordnung und das Gerichtsverfassungsgesetz: Grosskommentar / 22 Aufl. Berlin; N. Y., 1971. – Bd. 2. – S. 144

ЮРИДИЧНА ГЕРМЕНЕВТИКА В СИСТЕМІ МЕТОДІВ НАУКОВОГО ПІЗНАННЯ

Комар А. О.

*студентка 2 курсу магістратури
факультету права, економіки та кібербезпеки
Міжнародний гуманітарний університет
Науковий керівник: **Манько Д. Г.**
доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри державно-правових дисциплін
факультету права, економіки та кібербезпеки
Міжнародний гуманітарний університет
м. Одеса, Україна*

Право, як складний соціальний феномен сьогодення, потребує постійного аналізу та вдосконалення. Зокрема, все більш актуальним є дослідження сучасного законодавства, увага на яке зосереджена як

правотворцями, так і правозастосувачами. Одним з перших кроків для досягнення певних результатів є вміння досконало тлумачити норми права. Лише повністю розуміючи зміст певної норми, правознавець має змогу справедливо вирішити питання.

Окремі тексти ніколи не можуть бути повністю зрозумілими, якщо тільки суб'єктом тлумачення не виступає безпосередньо їх творець. В інших випадках – завжди присутня суб'єктивна інтерпретація, але власне розуміння не має суперечити об'єктивним складовим. Таким чином, важливо спробувати самостійно відтворити наміри автора.

Критика з боку деяких теоретиків стосовно поверхневості висновків теорії тлумачення також присутня, але висококваліфікований спеціаліст в області права, ніколи не вийде за межі здорового глузду в обґрунтованості своєї діяльності.

Гуманітарна наука – це не про винахід чогось зовсім нового та невідомого, це аналіз вже існуючого та індивідуальний умовивід змісту.

Тлумачення для юриста – це спосіб самореалізації та професійного зросту. Існує безліч заплутаних та двозначних положень, при неякісній трактовці яких можливо припущення тотальної помилки. За буквальним змістом завжди ховається ситуаційний сенс. Без його адекватного розуміння унеможливлується правильне розуміння змісту всієї норми. В англійських юристів є приказка: «У законі присутня тільки половина змісту, інша прихована, а ідеї – всередині» [2, с. 155].

Серед спеціальних методів юридичної науки виділяють метод юридичної герменевтики, який використовується для кращого розуміння юридичних текстів, їх розширеного тлумачення, яке відбувається не тільки через пізнання та роз'яснення, але й занурення в історичні особливості його прийняття.

Слово герменевтика з грецької *Jermeneueien* розуміється як декларування, оголошення чи інтерпретація. Воно походить від грецького бога Гермеса, який в античній міфології відповідав за донесення слова богів до людей [6, с. 411].

Завдяки герменевтиці можливо зрозуміти як буквальний зміст тексту, так і його правовий контекст.

Юридична герменевтика пояснює взаємозв'язки між герменевтом та текстом, між різними часовими та історичними періодами, тому її основними принципами виступають розуміння, інтерпретація, аргументація та важливість.

П. Рабінович зазначає, що герменевтичні аспекти слід аналізувати окремо в правотворчій, правозастосувальній і правотлумачній діяльності. Демократична держава повинна бути соціально орієнтована, тому у правоутворенні важливе значення має врахування думок громадськості, науковців і спеціалістів практиків. Метою законодавця є

якісне тлумачення висунутих пропозицій, щоб прийнятий нормативний акт відповідав потребам і інтересам більшості громадян. Від адекватної інтерпретації правозастосувального акта залежить належна реалізація права [3, с. 63].

Використання герменевтичних положень у дослідженнях офіційного тлумачення державних органів, наприклад, Конституційного Суду України, дозволяє краще збагнути його глибинні механізми, а відтак, й визначати шляхи та засоби його вдосконалення [4, с. 22].

Герменевтика враховує історичний контекст закону, намагаючись зв'язати значення, яке закон мав на момент його видачі, і чи застосовується воно в теперішній час. Оскільки, наприклад, багато існуючих норм не можна застосовувати до нових справ.

Юридична герменевтика не прагне зрозуміти норми текстовим способом, а скоріше враховує контекст їх застосування. Це тому, що самі по собі тексти не здатні виразити сукупність концепції. З цієї причини інтерпретаційне завдання, яке надає герменевтика, є важливим.

Крім того, він не тільки прагне інтерпретувати норми, але й намагається викрити та вивчити упереджені уявлення людей, які відповідають за їх тлумачення.

Юридична герменевтика допомагає уникнути тих ситуацій, коли правозастосувач використовує неоднозначності у законі на свою користь, інтерпретуючи його зміст у власних інтересах. Тому дуже важливо з багатьох змістів норми права вибрати саме той, ідея якого закладена законодавцем.

У праці «Герменевтика і юридичне тлумачення» В. Суслов зазначив, що юридична свідомість подібна до історичної. Юрист повинен досліджувати передісторію інтерпретованого факту. Кінцевою метою герменевтичного тлумачення є з'ясування волі історичного законодавця. В. Суслов, визнаючи багатозначність юридичних текстів і актуальність ситуативного сенсу, прихованого за буквальним, звів герменевтику до її історичного прийому тлумачення [5, с. 116].

Сенс закону конкретизується лише завдяки всім випадкам його застосування. Історик права не може задовольнитися початковим застосуванням закону для визначення його сенсу. Історик повинен, насамперед, врахувати історичні зміни, через які пройшов закон. Історик повинен опосередкувати первісне застосування закону його сучасним застосуванням [1, с. 385].

Тлумачення норм права виступає посередником між нормою і конкретною життєвою ситуацією, у якій вона застосовується. Це складний процес, який потребує креативних підходів, адже тут неможливо застосувати винайдену формулу, яка надасть точну

відповідь. Лише вміння мислити ширше та виходити за рамки надасть змогу всебічно розкрити поставлене питання.

Література:

1. Гадамер Х.– Г. Истина и метод : Основы филос. герменевтики : пер. с нем. / общ. ред. и вступ. ст. Б. Н. Бессонова. М. : Прогресс, 1988. 704 с.

2. Косцова І. П. Герменевтичний метод тлумачення норм права: історична та юридична дивергенція. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія : Юридичні науки. 2015. № 827. С. 153-158.

3. Рабінович П. Герменевтика і правове регулювання. Вісник Академії правових наук. 1999. № 2. С. 61–71.

4. Рабінович П. Правотлумачення і герменевтика (за матеріалами практики Конституційного Суду України). Вісник Академії правових наук України. 2006. № 4 (47). С. 13–22.

5. Суслов В. В. Герменевтика и юридическое толкование. Государство и право. 1997. № 6. С. 115–118.

6. Шутак І. Д., Онищук І. І. Юридична техніка : навч. посіб. для вищих навч. закладів. Івано-Франківськ, 2013. 496 с.

ЗНАРЯДЯ ТА ЗАСОБИ ВЧИНЕННЯ ЗЛОЧИНУ: КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ

Корнієнко Ю. А.

*студентка факультету менеджменту та права
Вінницький національний аграрний університет
м. Вінниця, Україна*

Суспільство завжди намагається жити за встановленими правилами, проте немає жодної людської спільноти, у якій би такі правила не порушувалися. Часто такі порушення мають дріб'язковий характер – наприклад, запізнення учня на урок, перехід дороги за межами пішохідного переходу, а іноді є надзвичайно небезпечними, як от крадіжка чи вбивство людини. Злочином в українському праві є передбачене Кримінальним кодексом України суспільно небезпечне винне діяння (дія або бездіяльність), вчинене суб'єктом злочину, більш тяжке, ніж кримінальний проступок. В науці кримінального права злочином